

Tankar inför arbetet med TESORO trilogin 2007-2011

Det är vissa saker som återkommer i mina koreografier, utgångspunkter jag tar avstamp ifrån och får idéer och drivkraft från.

Kroppen

Kroppen är min ständiga inspirationskälla. I kroppen föds uttrycket och rörelsen. Med hjälp av kroppen kan vi bearbeta våra intryck av världen och våra relationer till andra människor. Därför är dansen en unik källa till kommunikation, kunskap och förmedlare av olika livserfarenheter. Vi delar många av livets upplevelser och erfarenheter med andra människor tack vare att vi alla har en fysisk kropp att utgå ifrån. Alla har minnen och erfarenheter från en kropp som successivt utvecklats. En kropp som skaffat sig erfarenheter och utvecklat färdigheter i samklang med en yttre och en inre värld. Från spädbarnets oförmåga att på egen hand styra och förflytta sig, till att helt självständigt kunna släppa fram kroppens olika förutsättningar och nå fram till olika skickligheter. Kroppen finns där som en mottagare men också som en sändare av information mellan vår inre värld och vår yttre omgivning. Kroppen kan bland annat liknas vid en farkost, behållare, sarkofag, skal, gräns, skydd. Den kan vara något att färdas med eller i. Något som hjälper oss att förflyttas mellan olika världar. Den kan vara något att gömma sig i eller skyddas av, men den kan också vara ett fängelse som inte går att fly ifrån, den kan vara en plats där man är dömd att plågas eller ges möjligheter till njutning. Kroppen kan vara som ett skal som håller ihop eller som en gräns mellan det yttre och inre. Kroppen kan ses som en omkopplare eller ett transformerings verktyg som kan samla in, tolka och tyda. Den inre världen kan få ta del av den yttre via kroppens förmåga och känslighet och den yttre världen kan få del av människors inre universum som kroppen kan kommunicera ut till den yttre världen.

Musiken

Musik har en stark påverkan på hur vi ser och upplever rörelser. Den hjälper till att skapa och lyfta fram olika stämningar och känslor. Musiken är för mig en stark värld som varligt måste väljas för att ge dansen det uttryck som avses. Ibland är det musiken som inspirerar till en koreografi. Men oftast byggs musiken upp utifrån en grundidé om ett sceniskt uttryck. Det kan vara musik som komponerats för ett speciellt dansstycke eller musik som jag ”hittat” och som jag vill använda som utgångspunkt att bygga föreställningen kring. Musiken kan bestå av tystnad eller olika ljudvärldar, den kan vara en genomarbetad komposition eller en ensam puls. Musiken kan gå som en röd tråd genom hela föreställningen, en axel att hänga upp dansen på eller den kan vara en väv av olika stycken.

Bilden

Nästa starka inspiration är bilden. Jag arbetar med bilder av dansaren, avbilder, skuggbilder och spegelbilder. Det kan vara en stillbild eller en rörlig bild, en diabilspjeksprojektion direkt på dansarens kropp eller en projektion på objekt, på väggar, golv och tak. Det kan vara dansarens jättestora ansikte som skrattar, pratar eller bara tittar. Dansaren kan gå in i och ut ur sin bild. Kommunicera eller argumentera med sig själv. Det kan vara förinspelat eller något som sker live, så att rörelsen, uttrycket, fångas just i den stund dansaren och åskådaren delar tid och rum. Bilden kan spegla, förtydliga något, interagera, den kan komma nära in på dansaren och visa detaljer, och den kan avbilda dansaren som en jätte eller minifigur. Det finns näst intill oändliga möjligheter i arbetet med bild som en del av det sceniska uttrycket. Det som för mig

är inspirerande är att dansaren på scenen möter sin avbild projicerad på sig själv, på ett tredimensionellt objekt eller kanske på någon av rummets ytor. Grunden i mitt bildarbete är att det har en direkt koppling till människan, människorna på scenen, att bilden lägger till en extra dimension till det sceniska uttrycket.

Rummet

Mitt arbete som en del av det scenografiska, är en annan aspekt som relaterar till rummet och till vilken kontext dansen visas. Rummet har stor betydelse för mig och kommer mycket tidigt i processen. Jag börjar med en grundläggande och övergripande idé eller tema, som ofta snart blir till en tanke om ett rum, en plats där dansen ska utspela sig. Rummet får en symbolisk betydelse för inre tillstånd och rummets utformning kan hjälpa till att förtydliga det inre drama som dansaren gestaltar eller rummet kan förstärka den stämning som dansaren vill förmedla. När jag pratar om rum handlar det antingen om att utgå från ett redan befintligt rum. Att utforska, ta in och skapa koreografi utifrån just det rummet eller den platsen. Eller också innebär det att bygga upp och forma något nytt. Att ta utgångspunkt i ett neutralt och formlöst rum. Utöver de scenografiska delarna finns ljuset där som en självklar del i skapandet av rummet. Men för mig formas rummet först med sina utmaningar, motstånd, möjligheter och olika dimensioner. Sedan kommer ljuset in som ett förtydligande av den värld som rummet ska uttrycka och i detta rum blir den projicerade bilden eller filmen en självklar del.

Personliga berättelser

Vad händer med dansuttrycket när dansaren delar med sig av personliga berättelser? Hur påverkas rörelsen av det som berättas? Öppnas nya vägar för åskådaren eller stänger man till om möjliga associationsbanor? Att arbeta med en personlig ingång och närheten till dansaren på scenen kan ske på olika sätt. Dels som filmer och bilder men också som dokumentära berättelser från dansaren med vardagliga nära händelser, barndomsskildringar, övergripande existentiella funderingar, drömmar eller annat berättat material. I detta är det viktigt att materialet är personligt men ändå allmängiltigt. Det kan ge åskådaren en ingång att tänka vidare och reflektera över sig själv och sitt eget liv. I denna överföring eller koppling mellan dansare och åskådare spelar den koreograferade eller improviserade rörelsen en viktig roll. Efter att ha lyssnat på en berättelse påverkas vår upplevelse av rörelsen och tvärtom, efter att ha sett dansen uppfattas berättelsen på ett annorlunda sätt. Det som kroppen uttrycker och förmedlar kan skapa öppningar och kanaler in till åskådarens känsloliv. Rörelsen kan fördjupa och öppna för nya och mångbottnade tolkningar. Man väljer som åskådare också att tolka det man sett eller hört utifrån de behov man själv har av att bearbeta eller reflektera över något, och detta kan se helt olika ut för var och en. Jag väljer ofta att kombinera en beskrivande, känslomässig text med rörelser som har så bred och vid tolkning som möjligt, eller som uttrycker en total kontrast till det som sagts. Det är ett känsligt arbete att sätta ihop och kombinera text och rörelse eftersom det finns många möjligheter och resultatet kan ge helt olika uttryck.

TESORO trilogin 2007-2011 Tesoro, Defensa och Systrar

Den första Tesoro föreställningen hade premiär 2007 och var en soloföreställning där jag dansade själv. Här ville jag utforska ett nytt spår inom det formspråk som jag kommit att kalla dansdokumentär. Namnet Tesoro betyder skatt och klenod och anspelar på människans inre skatt och rikedom men också på förmågan till kontakt och kommunikation med andra och

omvärlden. Jag bestämde mig för att Tesoro skulle bli en trilogi och att scenografins svarta kuber skulle gå igen i alla tre föreställningarna. Kubens strikt geometriska form blev ramen för platsen, dansen, filmen, texten och musiken. I denna första Tesoro blandades personliga drömmar och minnen med faktatexter. Dokumentärt material med fiktion, dans och filmprojektioner. Med hjälp av filmtekniken kunde jag som "Live Eva" spela med de andra två karaktärerna "Lilla figuren" och "Stora figuren". Defensa 2009, var en direkt fortsättning på den första Tesoro. Utgångspunkten var de tre svarta kuberna, tre filmade figurer och tre dockor i naturlig storlek. I Defensa dansade Frida Moberg, Jerry Pedersen och Siri Persson. Berättelser och frågor kring försvar blev ett genomgående tema. Mentala och kroppsliga försvar. Försvara sig själv, sitt revir, sina nära, sitt liv och sin identitet. I Defensa berättade dansarna live på scenen valda delar ur sina liv. Systrar är den tredje och sista delen av Tesoro-trilogin. Här har kubens form vuxit ut i rummet och omsluter både publiken och dansarna. Vi får möta två dansare och deras systrar genom generationer. Över fiktiva tidsplan möter dansarna varandra och sina föreställda andra. Kuben representerar och gestaltar olika livsrum som växlar mellan nutid, dåtid och framtid. Dansarna utforskar mötet med sig själva, sina alter egon, sina konkurrenter men även spegelbilder och följeslagare.